

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 auu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“
Er banii de prenumeratiune a
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD

O serbatóre nationala in Bucovin'a.

La 27 Aprile v. anulu curentu se implinescu 10 ani, de cand meritosulu prelatu alu bisericei romane, Inaltu Pré Sánti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu *Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu* conduce cu zelu si succesu destinele Archidiecesei ortodoxe din pamentulu classicu alu frumósei Bucovine.

Este scurtu timpulu de 10 ani in viéti'a popórelor; dar clerulu si poporulu credinciosu din Archidiece'sa Bucovinei ne spune, ca a fostu de ajunsu acestu scurtu timpu, pentru cá sentiulu detorintiei se-i impuna a serbatorí prin o serbatóre nationala rezultatulu luptei bune luptate in acestu timpu de vredniculu seu Archipastoriu pentru rentinerirea santei bisericii pastorite de Inaltu Pré Sánti'a S'a.

Ne inchinàm si noi de aici din departare sentiulu de detorintia fiéscá, vaditu si de asta data de fratii nostri din Bucovin'a facia de vredniculu lor Inainteluptatoriu pre terenulu celu greu alu desvoltării si culturii religióse-nationale!

Dumnedieu a dispus, cá legaturile sacre, legaturi, ce emanéza din spiritulu iubirii evangheliei Domnului, se alimenteze cu taria contactulu dogmaticu — spiritualu, ce trebue se existe intre singuratecele bisericii nationale ale bisericei celei un'a si nedespartita a lui Christos.

Si serbatoritulu prelatu alu fratilor nostri din Bucovin'a, precum buna lupta a luptat pentru aperiarea limbei si legii stremosiesci a poporulu romanu din pamentulu udatu de sangele voiniciloru lui Stefanu celu mare intru aperiarea santei cruci contr'a semilunii: tocmai asia si-a dat tributulu la tóta oca-siunea si facia de biseric'a nóstra nationala, si in specialu facia de eparchi'a nóstra a Aradului. Tene-

rii din acésta eparchia, cari si-au facut studiele la facultatea teologica din Cernautiu au aflatu, si avutu in serbatoritulu prelatu unu adeveratu parinte si unu parintescu indreptatoriu alu credintiei si tipu blandetielor si virtutilor evanghelice.

Ne inchinàm meritelor prelatulu serbatoritu — si in acela-si timpu serbatorim si noi alaturi'a cu fratii nostri din Bucovin'a *serbatórea detorintii implinite cu zelu si abnegatiune apostolica* de présantitulu lor Archipastoriu.

Ne este scumpa, si de mare pretiu acésta serbatóre. Ea nu este numai o serbatóre a detorintiei implinite serbata de iubirea, cu carea detoresce fiulu celu bunu vredniculu seu parinte.

Este mai multu decât acést'a.

Este o serbatóre, in carea vedem, ca viia si puternica este *drépt'a judecata* a pastoritilor facia de pastorulu lor; ér sentiulu viu alu acestei drepte judecáti este pétr'a cea din capulu unghiului, pre carea se zidesce cu vecinica trainicia cladirea cea pom-pósa a bisericei si a inaintării popórelor.

Numai stim'a si tributulu recunoscintii, datu prin acésta drépta judecata cu tóta darnici'a celor ce li-se cuvine póte cäláuzi popórele cu sporiu si cu succesu pre calea catra perfectiunea crestinésca.

Felicitám deci si la acést'a oca-siune pre fratii nostri din Bucovin'a pentru acésta nimerita constatare a faptulu, ca glasulu pastorulu a aflat neperitoriu resqnetu in inim'a pastoritilor sei; si asociandu-ne cu densii in acésta frumósa serbare ridicám glasulu inimii nóstre catra celu Atotputernicu, cá pre serbatoritulu prelatu alu altariulu Seu se-lu tiená sfintelor Sale biserici in pace, intregu, cinstitu, sanatosu intru dile indelungate, dreptu indreptându cuvëntulu adeverulu! — Intru multi ani stapáne!

Sinodulu eparchialu aradanu.

Siedinti'a I.

s'a tienut la 8/20 Aprile 1890. Presiedinte: Pré Sânti'a S'a parintele Episcopu Ioan u Metianu, Notariu: Ignatie Papp.

Dupa celebrarea sântei liturgii si invocarea spiritului santu in biseric'a catedrala, — intrunindu-se deputatii sinodali in sal'a seminarului diecesanu Pré Sânti'a S'a, parintele Episcopu pronunçiã cuventulu de deschidere, publicatu de noi in numerulu trecut. Dupa cuventulu de deschidere ascultatu de deputatii sinodali cu incordata atentiune si intre calduröse urări de: „se traesca Pré Sânti'a S'a,“ — si dupa ce la apelulu nominalu respundu 40 deputati, — sinodulu decide cá cuventulu de deschidere alu Pré Sântei Sale sè se induca in tóta estensiunea in protocolulu sinodului.

Deputatii nou alesi, in cerculu Chisineului Dr. Ioan Suci si in cerculu Vingii Georgiu Lazar si-presentéza credentialele, cari se transpunu comisiunei verificátorie.

Presidiulu anuncia, si presentéza sinodului: repórtele consistorielor plenarie din Arad si Oradea-mare, repórtele senatelor bisericesci dela consistoriulu din Arad si Oradea-mare, repórtele senatelor epitropesci dela consistoriulu din Arad si Oradea-mare reportulu comisiunei sinodale despre scontrarea casei consistorisle, ratiociniulu tipografiei diecesane si alu fundatiunei „Elen'a Ghib'a Birt'a,“ pre anulu 1889, ratiociniulu fundatiunei Zachari'a Mihocu si Ecaterin'a, nascuta Papp, propunerea consistoriului din Oradea-mare pentru modificarea regulamentului sinodalu, referitoriu la esamenulu de cualificatiune preotiésca, precum si mai multe rugári adresate sinodului de catra unii particulari si comune bisericesci.

Aceste repórte, si respective rugári se aviséza comisiunilor.

Siedinti'a II.

s'a tienut in 9/21 Aprile 1890. Presiedinte: Pré Sânti'a S'a parintele Episcopu Ioan u Metianu, Notariu: Petru Truti'a.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei precedente presidiulu presentéza sinodului reportulu presidiului delegatiunei congressuale pentru afacerile de despartire ierarchica de catra serbi, — carele se transpune comisiunei organisatórie.

Se presentéza cererile de concediu ale deputatoru: Dr. Iosif Gallu, Dr. Florian Dum'a, Teodoru Papp, Meletiu Dregheciu, Ioanu Papp si Paulu Fassie. Concediele cerute se acórda.

Dupa acést'a se presentéza sinodului mai multe petitiuni, cari se impartu comisiunilor.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunei organisatórie, carea prin reportoriulu ei Nicolau Zigre cu privire la reportulu consistoriului plenariu din

Aradu si Oradea-mare propune, si sinodulu si-esprima condolenti'a facia de trecerea din viétia, intemplata in anulu trecut a deputatilor sinodali Sigmund Popoviciu, Ioan Gliti'a si Georgiu Dringou, precum si a asesorilor consistoriali David Nicóra, si Moise Grozescu, cari dela inceputulu erei constitutiionale-bisericesci parte cá deputati sinodali, parte cá membri consistoriului au facut bune servitii causerlor nóstre bisericesci.

Cu privire la reportulu consistoriului din Arad, ca asesorulu referinte alu senatului epitropescu Demetriu Antonescu, alesu in sesiunea sinodala trecuta a intratu in functiune, si acum prevede singuru agendele senatului epitropescu dela consistoriulu din Aradu, — la propunerea comisiunei sinodulu iea urmatoriulu conclusu: in considerarea ca prin trecerea din viétia a fostului asesoru referinte David Nicóra a incetat necesitatea sustinerii provisorului introdusu prin conclusulu sinodalu de sub Nru 119 din 1888 (prin care conclusu la senatulu epitropescu din Arad s'au instituit doi referenti,) si se reactivéza conclusulu sinodalu din 1870, relativu la organisarea numitului senatu.

Cu privire la posibilitatea si modulu de a se acoperi spesele asesorilor onorari pentru participare la siedintiele consistoriale, — sinodulu aviséza consistoriulu, cá se erueze, daca este posibilu ca din mijlócele diecesei fara alterarea altoru trebuntie a le eparchiei se se acopere si aceste spese si despre resultatu se reporteze la proesim'a sesiune sinodala.

Se iea la cunoscotia ca Drulu Aureliu Demian s'a instituitu de profesoru pentru studiulu higienii si de medicu alu institutului cu o retributiune anuala de 400 fi. v. a.

Cu privire la datele, referitorie la activitatea oficielor protopresviterale, constatându-se defecte in functionarea neregulata a unoru organe din unele protopresviterate, — sinodulu aviséza pre ambele consistórie a staruí cá tóte corporatiunile din protopresviterate se functioneze cât mai regulatu.

Rugarea preotului Svetoniu Petroviciu din San-Nicolaulu mare pentru regularea dreptului de patronatu in biseric'a nóstra se transpune consistoriului din Aradu cu inviatiunea, cá se studieze cestiunea, si daca va constatá, ca acésta rugare invólva vre unu principiu de organisare se substérna afacerea consistoriului metropolitanu, si respective congressului nationalu, eventualminte se faca o propunere proesimului sinodu eparchialu.

Se pune la ordine reportulu comisiunei petitiinarie, carea prin reportoriulu ei Dr. Iuliu Bonciu propune si sinodulu transpune pentru resolvire competentu consistoriului din Oradea mare rugarea comitetului parochialu din Saldobagiu pentru unu ajutoriu la edificarea casei parochiale. De asemenea se transpune consistoriului din Aradu pentru resolvire competentu rugarea comunei bisericesci din Barateazu pentru unu ajutoriu din fondurile diecesane.

Siedinti'a III.

S'a ținut in 10/22 Aprile 1890 la 10 óre înainte de amédi. Presiedinte Pré Santi'a S'a, Dlu Episcopu Ioan Metianu. Notariu Teodor Ceontea.

Dupa ce se autentica protocolulu siedintiei a dou'a presidiulu presentéza sinodulu cererea de concediu a deputatulu Alecsandru Filip. Concediulu cerutu se acórdá.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunei verificátorie, carea prin reportoriulu ei Teodor Lazar, constata ca alegerile deputatilor Dr. Joan Suciu in cerculu Chisineului si a lui Georgiu Lazar in cerculu Vingei au decursu in ordine, si deci propune, ér sinodulu dechiara de verificati pre numitii deputati pentru restulu acestui periodu sinodalu.

La propunerea lui Teodor Ceontea deputatii alesi in anulu curentu si in anulu trecut se alege in comisiuni, si anume: Dr. Georgiu Popu si Iuliu Vui'a in comisiunea scolara, Georgiu Lazar in cea organisatória, si Dr. Ioan Suciu in cea epitropésca.

Urméza reportulu comisiunei bisericesci, carea prin reportoriulu ei Constantin Gurbanu propune si sinodulu iea la cunoscintia, ca senatulu bisericescu dela consistoriulu din Aradu a ținut in decursulu anului trecut 24 de siedintie, ca la acestu senatu au incursu 1333 de piese, din cari s'au resoltit 1293, ér 40 au ramas pendente, cause matrimoniale au incurs 36, din cari s'au resoltit 32, ér 4 au ramas pendente, cause disciplinare au incurs 21, dintre cari s'au resoltit in meritu 11, ér 9 sunt in curgere.

De asemenea iea sinodulu la cunoscintia, ca la jurisdictiunea acestui consistoriu apartienu 11 protopresviterate cu 306 comune matre si 87 filie, cu 392 parochii sistemisate si 333 biserici; numerulu poporatiunei in anulu 1889 a fost de 351,169 suflete; s'au nascutu in 1889, 16.907, si s'au cumunatu 2972 parechi au reposatu 14,076 individi, intre cari 50 de mórte silnica, dela ortodocsia au trecut la alte biserici 136 individi, ér dela alte biserici au trecut la ortodocsia 44; si pentru inlesnirea adunárii dateloru statistice pre viitoriu sinodulu aviséza pre ambele consistorie, cá se tramita oficielor parochiale tiparitari, prevediute cu rubricile necesarie pentru adunarea dateloru statistice.

De asemenea se ia la cunoscintia, ca statulu clerulu la finea anului 1889, in gremiu 4, la institutele centrali de invetiamentu 2, la manastire 3, in clerulu parochialu 390, la militia aplicati stabil 1, in retragere 9, precum si ca in anulu 1889 s'au chirotonit 22 preoti si au reposat 14.

Cu privire la datele statistice, referitórie la institutul clericalu, din carele se vede, ca la acestu institutu sunt aplicati: 1 director substitutu, 3 profesori ordinari si 4 extraordinari, si ca elevi au fost

in anulu scolasticu 1888/9 in acestu institutu 68, — la propunerea comisiunei sinodulu iea aceste date la cunoscintia cu adaosulu, ca consistoriulu se deplínésca in decursulu anului curentu in modu definitivu postulu de directoru alu acestui institutu.

De asemenea iea la cunoscintia sinodulu la propunerea comisiunei, ca in anulu trecut s'au zidit 5 biserici noue, si anume in comunele: Siustr'a, Iancahid, Cianadul serbescu si Almasiu, ca parochii vacante au fost la finea anului 1889, 11, dintre cari in decursulu anului curentu s'au deplinit deja 3, ca numerulu concubinateloru in anulu trecut a scadiut facia de anulu 1888 cu 357. In fine sinodulu iea la cunoscintia cu placere, reportulu consistoriului referitoriu la fundatiunile bisericesci-scolarie, infintiate in decursulu anului trecut, si consistoriulu se insarcinéza se aviseze despre acestu concludu comunele, in cari s'au infintiat aceste fundatiuni.

Cu privire la reportulu senatulu bisericescu din Arad, referitoriu la desvoltarea sentiului de pietate crestínésca in poporulu nostru, si anume ca in urm'a dispușetiuniloru luate de consistoriu atát in privinti'a acést'a, cât si in privinti'a desvoltárii sentiului pentru viéti'a publica bisericesca se constata deja in modu visibilu o ameliorare, la propunerea deputatulu Paul Rotariu sinodulu iea la cunoscintia acestu faptu imbucuratoriulu, cu acel adaos, cá consistoriulu se continue in staruinti'a s'a de a provocá si nutri emulatiunea in faptele si lucrárele bune, folositórie si morali in poporulu, preotimea si invetiatorimea nóstra.

De asemenea se iea la cunoscintia si celelalte puncte din reportulu senatulu bisericescu din Arad, publicatu de noi in estrasu in numerulu trecut.

Siedinti'a IV.

S'a ținut in 11/23 Aprile 1890 la 9 óre diminéti'a Presiedinte: Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Ioan Metian, notariu Ignatiu Pap.

Se cetesce si autentica protocolulu siedintiei a trei'a.

Presidiulu presentéza cererile de concediu ale deputatilor Daniil Gabor si Ioan Gerlanu pentru durat'a sesiuneei actuale. Concediele cerute se acórdá.

Dupa acést'a deputatulu Paul Rotariu face propunerea publicata de noi in numerulu trecut, carea se transpune comisiunei bisericesci.

La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei organisatórie asupra aretárii Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu Ioan Metian cá vicepresiedinte alu delegatiunei congresuale. Reportoriu Paul Rotariu. Din acestu reportu, care tractéza despre activitatea delegatiunei si despre stadiulu afacerilor de despartire ierarchica constatand comisiunea, ca activitatea zelósa si plina de parintésca ingrijire pentru cauzele de sub intrebare, manifestata din partea prévenabilei delegatiuni ne umple de bucuria si de bune sperantie pentru viitorulu comuneloru micste, propune, si sinodulu iea acestu reportu la cunoscintia.

Cu privire la proiectulu, prezentatu de consistoriulu din Oradea-mare pentru o noua arondare a cercurilor electorale dispusa de congresulu nationalu-bisericescu, — constatand comisiunea, ca aparatulu este completu, si corespunde scopului, propune, si sinodulu aproband acestu aপরত, aviséza consistoriulu concerninte alu substerne pré venerabilului consistoriu metropolitanu : tot astfelu se aviséza si consistoriulu din Arad a substerne aপরত presentatu in acésta afacere.

Se pune la ordine reportulu comisiunei bisericesci asupra reportului senatului bisericescu alu consistoriului din Oradea-mare, — carea prin reportoriulu ei Augustin Hamsea propune, si sinodulu iea la cunoscintia reportulu despre activitatea acestui senatu din anulu trecut, mai departe, ca la jurisdicțiunea acestui consistoriu apartienu 6 protopresviterate cu 243 parochii matre si 117 filie, ca dintre parochii sunt deplinite 209, ér vacante sunt 34, dintre cari sub deplinire stau 7, ér 27 nu se potu depliní din lipsa de dotatiune, ca la finea anului 1889 au fost aplicati pre teritoriulu acelu consistoriu 219 preoti, dintre cari 186 sunt parochi, 24 administratori parochiali si 9 capelani, ca in decursulu anului trecut au reposatu 3 preoti, si s'au chirotonit intru preoti 3 clerici absoluti ; ca numerulu sufleteloru au fost la finea anului trecut 169,612. — s'au nascutu in anulu trecut, si respective botezat 9970 prunci, si au reposat 7604, prin urmare facia de numerulu nascutilor se aréta in numerulu totalu alu poporatiunei unu crecémentu de 2366 suflete, s'au cununatu 1243 parechi, si ca dela ortodocsia au trecut la alte biserici 36 ér dela alte biserici la ortodocsia au trecut 32 individi.

Sinodulu luand la cunoscintia aceste date cu privire la deplinirea parochieloru vacante autoriséza consistoriulu din Oradea-mare a aflá mijlócele, prin cari s'aru poté depliní acele parochii cu preoti stabili, — avend a face reportu procsimului sinodu eparchialu despre pasii intreprinsi si despre rezultatele obtienute in acésta afacere.

Cu privire la numerulu concubinateloru, carele pre teritoriulu consistoriului din Oradea-mare este de 2355 sinodulu aviséza consistoriulu a staruí si mai departe la sterpirea acestui reu socialu, angajand spre acestu scopu si corporatiunile din parochia.

Asupr'a propunerii consistoriului din Oradea-mare de a se modificá regulamentul sinodalu, referitoriu la esamenulu de cualificatiune preotiésca, — sinodul constatandu ca numitulu regulamentu s'a votat de sinodu abia de doi ani, si cu consensulu deputatilor din Oradea-mare pentru a se poté satisface unei necesitáti, si anume pentru a se poté sustiené uniformitate in cualificatiunea candidatilor la preotia, — la propunerea comisiunei enuncia, ca nu afla necesitate de a modificá numitulu regulamentu.

Siedinti'a V.

s'a tienut la 11/23 Aprile 1890 la orele 4 dupa amédi. Presiedinte : Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Ioan Metian. Notariu : Ioan Suciú.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei a patr'a se continua reportulu comisiunei bisericesci, carea propune, si sinodulu decide : Rugarea credinciosilor parochiei romane din Chinezú pentru aprobarea unei stole separate pre seam'a numitei parochii se transpune consistoriului din Arad pentru resolvire competentá ; rugarea comitetului parochialu din fabriculu Temisiorii de-a-se imbiná cele doue parochii de acolo si anume cea dela biserica santului Georgiu si cea dela santulu Ilie intrun'a se transpune consistoriului pentru resolvire competentá ; rugarea mai multor credinciosi din Remetea de a-se depliní parochi'a a dou'a de acolo se transpune consistoriului pentru resolvire competentá.

Se pune la ordine reportulu comisiunei epitropesci, carea prin reportoriulu ei Georgiu Ardeleanu propune ; si sinodulu iea la cunoscintia starea tuturor fondurilor si fundatiunilor diecesane administrate de consistoriulu din Aradu cu finea anului 1889, — si constatand comisiunea, ca a esaminat modulu de administrare alu acestor fonduri si fundatiuni, ca a scontrat cass'a, si a aflat, ca fondurile si fundatiunile diecesane se administréza in ordine si in deplina conformitate cu regulamentul pentru administrare mai departe ca jurnalele si cártile de cassa se pórtá esactu ; ér valorile corespundu intru tóte sumeloru din cártile de cassa, — comisiunea propune, si sinodulu votéza absolutoriu pentru administrarea fondurilor si fundatiunilor diecesane pre anulu 1889.

Cu privire la reportulu generalu alu senatului epitropescu dela consistoriulu din Arad, ca in decursulu anului 1889 au intratu 1500 de piese, — din cari pana la finea anului trecut s'au resolutu 1309 ér de atunci încóce s'au resolutu 208, ca senatulu epitropescu a tienutu in decursulu anului trecut 26 siedintie, ca s'au reveditu ratiociniiele bisericesci, scolare si fundationale, substernute dela parochii, ca s'au censurat si aprobatu ratiuciniulu fundatiunei Elen'a Ghib'a Birt'a, alu tipografiei diecesane, alu manastirei Hodosiu-Bodrog, precum si ale tuturor fondurilor si fundatiunilor diecesane, — sinodulu la propunerea comisiunei iea acestu reportu in generalu si in specialu la cunoscintia.

Cu privire la realizarea si regularea fundatiunei fericitului Teodor Pap de Chechesiu, — sinodulu iea la cunoscintia, ca consistoriulu a primit in proprietatea si posesiunea s'a tóte averile apartienetórie acestei fundatiuni, si ca a escontetat o parte insemnata din legatele si passivele, ce au insarcinatu averile fundationale ; ér cu privire la administrarea ulterióra a averiloru fundationale sinodulu aviséza consistoriulu a cascigá datele de lipsa asupr'a modului, cum s'ar poté administrá mai usior si mai rentabilu

in interesulu fundatiunei pana la sesiunea procsima sinodala.

Cu privire la cererea consistoriului din Aradu, ca pentru acoperirea speselor de administrare ale fondurilor si fundatiunilor diecesane, — sinodulu se enuncie, ca din venitul curatu alu acestor'a se se desemneze unu anumitu procentu pentru acoperirea speselor de administrare, sinodulu aviséza acést'a a-facere consistoriului cu inviatiunea: cá pana la proc-sim'a sesiune sinodala se studieze menitiunea si literile fundationale ale fondurilor si fundatiunilor, si pre bas'a acelor'a se faca sinodului o propunere in conformitate cu menitiunea si literile fundationale ale fondurilor si fundatiunilor diecesane.

Apologetii crestini din secolulu alu II-lea si alu III-lea.

Literatur'a bisericéscá greca din secl. alu II-lea si alu III-lea arata in raportu cu celelalte ramuri a le ei o deosebita si insemnata desvoltare in ramulu a pologeticu, de unde apoi si numirea acestui timpu de „restimpulu apologetiloru.“ Ostilitatile (indusmanirile) si imputarile diferite ce se redicau contr'a crestinismului au facutu necesara apararea lui. Cá apologeti se distinsera urmatorii:

1) **Quadratu.** (Codratu.) A fostu episcopu in Aten'a si a vietuitu pe timpulu imperatului roman Adrian (117—138). Elu a inmanuatu acestui imperatu o apologie in favórea crestiniloru, in carea intre altele afirma, cá a vediutu si cunoscutu atari ómeni pe cari i-a vindecatu si inviatu Christos din morti. Scrierea acést'a s'a perdutu de totu dela secolulu alu 7-lea incóce.

2) **Contimpureanu cu Quadratu** a fostu filosofulu Aristide din Aten'a. Dupa ce s'a convertitu la crestinismu a inmanuatu lui Adrianu, dupa marturi'a scrietoriloru vechi, o apologie pentru crestini. Originalulu s'a perdutu, dar se póte cá o avem in traducere armenéscá. La anulu 1878 calugerii armeni Mechitaristi (Mechitaru, unu invetiatu arménu, prietenu alu unirei cu Rom'a, la a. 1717 a intemeiat in Veneti'a, pe insul'a st. Lazzaro o manastire minunata pentru calugerii sei) au publicatu in Veneti'a 2 cuvéntari ale filosofulu Aristide. Un'a din cuvéntarile aceste póte se fie apologi'a lui Aristidu catra Adrianu, cá-ci cealalta e o omilie, ce póta semnele unui productu literaru mai nou. — Si epistol'a catra Diognet (vedi nr. 11 alu fóiei nóstre din a. c.) inca credeau unii, cá e scrisa de Aristidu, asia patrologii Doulcet si Kihn.

3) Iudeo-crestinulu Ariston din Pella de dincolo de Iordanu a scrisu anu *dialogu (apologeticu) intre iudeo-crestinulu Iason si intre iudeulu alexandreanu Papiscu*, in carele celu dintaiu incredintéza pe cestu din urma despre adeveturile crestinismului, la urma 'l biruesce si la cererea proprie îi impartasiesce botézulu. Originalulu s'a perdutu, dar

se pare a se fi pastratu in o traducere latina, cev'a modificata si intitulata: „Altercatio Simonis Iudeai et Theophili Christiani,“ care traducere s'a reafiatu in secl. alu 18-lea.

4) De asemenea s'au perdutu si scrierile lui Melito, episcopu in Sarde, (Asi'a proconsulara) barbatu fórté eruditu si renumitu, carele a inmanuatu o epologie imperatului Antonin Piu (138—161,) din carea Eusebie ni-a pastratu 3 fragmente.

5) **Claudiu Apollinar**, episcopu in Iera- polea (in Frigi'a,) carele sémana se fi fostu succesorulu lui Papi'a, a inmanuatu imperatului Marcu Aureliu (161—180) o apologie, carea inse avú sórtea celoru de mai nainte.

6) **Retorulu Miltiade** din Aten'a inca a indreptatu o apologie in favórea crestiniloru catra imperatulu Marcu Aureliu, dar si acést'a s'a perdutu.

Tóte scrierile apologetiloru pana acum enumerati s'au perdutu póte si din cauza, cá erau mai putienu pretiuite, mai putienu considerate, si prin urmare si mai putienu sirguinciosu pastrate decât apologiile si scrierile lui Iustinu Martirulu, Tatianu, Atenagor'a, Teofilu si Ermi'a, cari tóte fiindu lucrari mai de valóre ni s'au pastratu.

Intre apologetii a caroru scrieri ni s'au pastrat precum si in genere intre parintii bisericesci din restimpulu apologetiloru ocupa locul primu:

7) **Iustinu martirulu si filosofulu.** Nascutu din parinti pagáni si avuti in Sichem, (Flavi'a Neapolis, in Palestin'a) dupa ce nu si-a potutu stempera setea dupa adevuru in scólele filosofice pagane de atunci, la sfatulu unui betranu necunoscutu, pe carele 'l intelnise intr'o preumblare a sa pre tiermurile mæreii, si carui'a îi se plansa cá inzedaru cauta adevurul in sistemele filosofice, incepù a cetí si studiá scrierile profetiloru si a le apostoliloru, si asia in etate de 30 de ani, scurt dupa anulu 130 d. Chr. a trecut la crestinismu devenindu unu crestinu zelosu, fara de a abstá inse dela studiulu filosofiei, ba chiaru nici dela portulu filosofiloru, dela mantau'a filosoficéscá. Cu graiulu viu si in scrisu a aparatu elu cu multa insufletire si sirguintia causele crestinismului, a intreprinsu in scopulu acest'a si caletorii pana la Rom'a, unde, prin aperarea caldurósa a crestinismului si combaterea aspra a pagánismului, si-a contrasu ur'a ne'mpacata a filosofiloru pagáni din giurulu imperatului romanu Marcu Aureliu, si in specialu a ciculari Crescens si in urm'a acestei'a a si suferitu mórtea de martiru la anulu 165 d. Chr. — Dintre scrierile lui fara indoiéla autentice suntu: 1) **Apologi'a prima** (*Απολογία πρώτη υπέρ Χριστιανών προς Ἀγρωνιον*) numita si „cea mai mare“, adresata lui Antoninu Piu si filoru lui, constatátóre din 68 de cap. In acést'a apara elu pre crestini in contr'a acúsáriloru nedrepte redicate din partea paganiloru, cá crestinií ar fi ateisti si nedrepti, si descriindu viétii'a cultulu si virtutile loru, cere pentru ei dela imperatulu tolerantia. Când a inmanuatu elu acést'a

apologia imperatului nu se scie cu positivitate, unii socotu, că pe la anul 138, séu celu târdiu 139, altii érași, că pe la 150. 2) **A p o l o g i ' a a d ó u ' a**, Ἀπολογία πρὸς τὴν Ῥωμαίων σύγκλητον numita si cea mai mica, adresata senatului romanu, dupa tóte criteriile interne sémana se se fi inmanuata pe timpulu imperatului Marcu Aureliu, dela 161—166., si pórtá semnele unui suplimentu la apologi'a prima. Iustinu se plange in acést'a contra prefectului din Rom'a, carele a pasitu cu asprime si crudime in contra crestinilor, si cere de nou dreptate si tolerantia pentru cei nevinovati. 3) **D i a l o g u l u c u j u d e u l u T r i f o n u**, in 142 de cap. este dupa cum se pare o reproducere a unei dispute, ce factice a avutu locu in Efes. prin 2 dile, între Iustinu Martirulu si judeulu Trifonu. In convorbirea acést'a demustra Iustinu in contra judeului necredinciosu Trifonu, adeverulu crestinismului mai alesu din profetiile mesianice a le T. V. Dialogulu e scrisu cam pe la a. 150, anume dupa apologi'a prima. — Unele din scrierile sale s'au perdutu de tot, precum opulu φάλλις, apoi cartea despre sufietu περὶ ψυχῆς, si scrierea intitulata σύνταγμα κατὰ πασῶν αἱρέσεων (manualu contr'a tuturoru ereziloru;) éru din opulu σύνταγμα κατὰ Μαρκίωνος ne-au remas numai unele fragmente. Criticii inse nu potu afirmá positiv, că fost'a óre sintagm'a din urma unu opu separat, séu a format numai o parte intregitóre a manualului contra'a tuturoru ereziloru. — Sunt in urma scrieri, cari pórtá numele lui Iustin Martirul si cari de contra scrietorii cei vechi se considerau si citau cá atari, dar autentí'a caror'a criticii de adi o tragu fórté la indoieála. Astfelu de opuri sunt: 1) Cuventarea mai lunga catra Ellini intitulata: Λόγος παρανετακὸς πρὸς Ἕλληνας (Cohortatio ad Graecos,) in carea se dovedesce că aceea ce sciu pagánii despre Ddieu au scos din cărtilu lui Moisi si a le profetiloru. 2) Cuventarea mai scurta, ce pórtá titlulu: Λόγος πρὸς Ἕλληνας (Oratio ad Graecos,) in carea se arata absurditatee pagánismului. 2) Scrierea περὶ μοναρχίας, in carea se dovedesce prin citate scóse din filosofii si poetii pagáni, cumcà si dupa invetiatur'a loru esista numai unu principiu, unu Ddieu, cumcà prin urmare politeismulu e unu nonsens. (Va urmá.)

Dr. Tr. Puticiu.

Raportu generalu

despre activitatea comitetului reuniunii generale a invetiatoriloru románi gr. ort. din dieces'a Aradului, in anulu 1889/90.

Onerata adunare generala!

Comitetulu DVóstra s'a nisuitu si in anulu acést'a că se corespunda pre deplinu acceptáriloru DVóstra si se se arate demnu de onórea cu carea Pati distinsu. Spre scopulu acést'a a tienutu de totu in anulu curinte (1889/90) 4 siedintie ordinare.

Siedinti'a I a tienut-o in Siri'a la 8 Aug. st. n. 1889 fiindu presenti 7 membrii cu oficiali cu totu.

Siedinti'a II. s'a tienutu in 11/23 Ianuariu 1890 in Aradu fiindu de facia 8 membrii cu oficiali cu totu.

Siedinti'a III s'a tienutu in Arad la 22 Martie st. v. fiindu de facia 8 membrii.

Siedinti'a IV s'a tienutu in 4/16 Aprilu in Aradu fiindu de facia 10 membrii cu oficiali cu totu.

In aceste 4 siedintie comitetulu a pertractatu si resolvitu dupa posibilitate tóte agendele concrediute din adunarea generala trecuta, precum si altele de interesu vitalu, dupa cum veti avea ocaziune se ve convingeti din cele ce urméza:

1. Referitoriu la cele cuprinse sub 8 din prot. adunarii gen. trecute comitetulu a dispusu si disertatiunile respective s'au publicatu tóte in fóia oficiósa „Biseric'a si Scól'a“

2. Referitoriu la dispositiunile adunarii generale Nr. 13 in caus'a cursului de musica, comitetulu a inaintatu petitiune la Ven. Consistoriu sub Dto 26 Februaru n. Nr. 32; cursulu de musica inse s'a tienutu cu succesulu de care si DVóstra aveti cunóscintia.

3. Cu privire la incasarea taxeloru restante, in conformitate cu dispositiunile DVóstra de sub Nr. 15 alu protocolului adunarii generale trecute, comitetulu a dispusu si casariatulu a recercatu pre fie-care membru restantu prin carte de corespondintia si cu terminu perclusu de 14 dile că se solvesca fie-care, ce este datoriu; rezultatulu inse a fostu nemultiemitoriu am putea dice aprópe scandalosu, asia cât, daca ne-am orientá dupa acestu resultat, atunci aru trebúi se propunemu disolvarea reuniunei. Considerând inse ca elementele cele bune totu-si se vor nisuí si vor influinti'a in cerculu loru de activitate si ca incasarea tacseloru restante totu-si se va imbunataá, nu aflam de bine a face in privinti'a asta nici o propunere de cuprinsu mai adêncu taietoriu, Ve rugam numai se pasiti mâna in mâna cu noi ca dóra dóra, vom putea restabilí si aici ordinea dorita.

4. Referitoriu la punctu 16 — despre clasificarea statiuniloru inv. am petitionatu la Ven. Cons. in 25/VIII Nr. 37 si l'am rogatu se satisfaca decis. 79 si 80 din prot. sinodalu eparchialu ex. 1883; dar ca ce a facut V. C. in privinti'a acésta nu suntem in placuta positie de a ve comunicá, de óre ce nu am primitu de acolo nici unu respunsu oficiosu.

5. La punctulu 17 ref. la incorporarea fratiloru inv. din districtulu consistoriului oradanu amu satisfacutu intr'atáta, ca in 25 Augustu amu recercatu de nou pre acelu V. Consistoriu si am urgiatu caus'a. — Ven. acelasiu in 11/23 Sept. 1889 sub Nru 746 scollast. ne-a raportatu ca a pusu in circulatie listele ce le-a primitu dela noi spre acelu scopu, dar resultatulu positivu despre inscriere pana acum'a nu ne-a sositu.

6. La punctulu 19 referitoriu la conferintiele invetiatoresci comitetulu a decisu si biuroulu a rogat pre Ven. Consistoriu in 25/VIII Nr. 39 ca pentru venitoriu se permita invetiatoriloru tractului respectiv se-si aléga pre comisarii propunetori, ér Ven. Con. se dispuna materialulu de propusu, si din partea sa

se trimita, daca afla de bine, comisari consistoriali, cari voru avea se supravegheze demersulu conferintieloru, si despre resultatu se raporteze la Venerab. Cons. — Altu cev'a positivu in caus'a asta nu ve potemu comunicá, de óre ce nu ni s'a impartasitu decisiunile ce póte ca le-a aflatu de bine Venerab. Consistoriu.

7. Sub datul 26/V 1889 Nr. 34 comitetul a trimis multiemita cuviinciósa catra directiunea càiloru ferate „Arad-Csanád“ pentru favorulu conferitu cu ocaziunea tienerii adunării generale trecute, in conformitate cu dispositiunile DVóstra de sub Nr. 21 alu adun. gen. trec.

8. La Nr. 23 din protocolulu adun. generale trecute, referitoriu la abonarea fóiei „Biserica si Scól'a“ cu 3 fl. fara distingere de Nr. 50 de abonenti inca am satisfacutu intru atât'a, cà in 26/V am petitiunatu in caus'a asta la Venerab. Consistoriu, dar positivu nu ve putemu impartasi nimicu, de óre ce nici nóue nu ne-a comunicatu Venerabilulu Cons. decisiunea s'a.

9. La punctul 24 referitoriu la completarea institutulu preparandial cu o scóla de modelu amu satisfacutu intratát'a ca tot 26/V 1889 Nr. 33 am rogatu pre Ven. Cons. in directiunea ast'a daru nici aici nu scim ce dispositiuni a luat V. C. facia de completarea preparandiei.

10. In decursulu anului espiratu comitetulu DVóstra a procuratu aprópe tóte cartile menite pentru scól'a poporala ce a crediut ca sunt de óre-si care valóre pedagogica si censurându-le prin barbati competentí a completatu prin acést'a opera cea grea ce si-a impus'o de altmintrea cu placere. Raportu detaiatu in acésta privintia veti avea ocaziune a ascultá mai târdiu, dupa cum binevoiti a observá si din programa.*)

11. Comitétulu DVóstra, in conformitate cu Nr. 18 alu adunării generale trecute, a aflatu de bine si a si lasatu sè se efeptuésca 300 exemplare de diplome pentru suma de 50 fl. v. a. — In cât acele semne de distinctiune nu vor fi satisfacèndu acceptariloru fie-carui membru, Ve cerem scusele, basandune pre greutatea impregiuràrilor.

12. Avèndu in vedere greutatele materiali cu cari se lupta mai alesu corpulu didacticu alu nostru comitetulu si de asta data a recursu la directiunea càiloru ferate „Arad-Csanád“ in 6/IV Nr. 50 si a obtienut favoru de 50% pentru 48 membrii cari comunica la Aradu pre acele linii si acele bilete de caletorie le-a si speditu franco la adres'a fie-carui'a acasa.

13. Din raportulu cassariului, pe carele comitetulu l'a censuratu si l'a aflatu corectu, se constatéza ca averea reuniunei a sporitu in anulu acést'a cu sum'a de 334 fl. 51 cr. o suma destulu de frumósa, carea in sa — durere! — se afla partea cea mai mare in pretensiuni neincasate. Ve rogam deci si in punctulu acést'a se faceti dispositiile necesare pentru incasare.

14. Tot asemenea veti ocazinne se Ve convingeti si din raportulu bibliotecariului ca bibliotec'a nóstra a crescutu in anulu acést'a cu 10 opuri.

15. Considerând comitetulu mai departe ca in mai multe locuri este de lipsa se documenteze invetiatoriul ca

a luat parte la siedintiele adunarii generale a aflat de bine si a pregatitu nisce certificate in sensulu acést'a.

Membrii reuniunei prin acésta sunt avisati se se adressedie la biurou, de unde cu placere se va estradá pentru fie-care membru documentu officiosu.

16. Considerând in fine ca progresam cu timpulu, comitetulu s'a ingrijitu si asta data si a compusu o programa destulu de bogata, din carea Ve poteti procurá si acum momente placute. Ve rogam numai se fiti cu pacientia si se pertractati si discutati asupr'a tuturor puncteloru, dupa cum pretinde vaz'a si demnitatea tinerei nóstre reuniuni. Èr intru cât dóra unii s'au altii ar fi asceptat dela noi mai multe rezultate, le ceremu scusele rogându-i se considere, ca suntemu abia trecuti preste inceputulu intreprinderii nóstre. Avem titula se ve asiguram ca in venitoriu vom fi fericitu a Ve presentá succese de interesu importantu.

Arad, din siedinti'a comit. reun. gen. a inv. rom. gr. ort. din diec. Aradului, tienuta la 4/16 Aprilie 1890.
T. Ceontea, m. p. I. v.-presied. N. Stefu, m. p. I. secr.

D i v e r s e .

35/890.

A V I S U .

Reuniunea femeiloru romane din Aradu si provincia si-va tiené adunarea generala ordinaria de estu timpu Joi in 31 Maiu st. v. a. c. la 10 óre a. m. in sal'a cea mare a seminariului diecesanu. Ser'a precis la 8 ore se va incepe petrecere cu dans in sal'a din paduriti'a orasiului.

Arad, din sied. comit. tienuta la 21. Aprilie st. v. 1890.
Aurelia Belesiu, m. p. v.-pres. Petru Trutia, m. p. secr.

* **Comitetulu reuniunei femeiloru romane din Arad si provincia** s'a intrunit ieri in siedintia, si pre bas'a reportulu dnei cassiere Rhe'a Silvi'a Ceontea a constatá, ca in cassad'a reuniunei au incurs in tacse dela membri pentru anulu curentu sum'a de 151 fl. v. a. èr dela dlu Emanoil Ungureanu, avocatulu in Temisióra sum'a de 12 fl. v. a. laolalta 163 fl. v. a. — care suma adaogendu-se la capitalulu reuniunei dela finea anului 1889 ce facea sum'a de 4522 fl. 77 cr. astfelu averea reuniunei de presente este de 4685 fl. 77 cr. In a urmare averea reuniunei dela constituirea sa definitiva incóce a crescut cu considerabil'a suma de 1707 fl. 88 cr. Din partea sinodulu eparchial aradan este votata pana acum in bugetulu consistoriului din Arad pentru scopul reuniunei sum'a de 5400 fl. v. a. laolalta deci reuniunea dispune pentru infintierea unei scóle de fetitie cu internatu in Aradu de sum'a de 10,085 fl. 77 cr. v. a. Dn'a vicepresidenta a presentat comitetulu reuniunei unu frumos don primit din partea M. S. Reg. Rom., tramisu prin dlu G. Baritiu, si anume 2 esemplare din „Visul“ de Carmen Silv'a.

* **Congresulu nationalu serbescu**, intrunitu la Carlovetiua a alesu in siedinti'a tienuta Joi'a trecuta de patriarchu pre Pré Santi'a S'a parintele Episcopulu alu Temisiorii *Georgiu Brancovicu*. — Felicitàrile nóstre!

* **Invitare** la serbarea aniversara de 10 ani a Archipastorii Eminentiei Sale I. P. S. Archiepiscopulu si Mitropolitulu **Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu**. La 27 Aprilie (9 Maiu) a. c. Eminentia S'a Archipastoriulu nostru Silvestru implinesce 10 ani ai activitãtii Sale cá Mitropolitulu alu Bucovinei si Dalmatiei. Activitatea si meritele acestui ilustru barbatu pentru biseric'a nóstra ortodoxa-orientala din tiéra, marele seu devotamentu pentru lumina-rea si desvoltarea culturala si religiósã a poporulu, staurinti'a sa nemarginita pentru binele tierii si succesele lucrarii sale neobosite ne obliga pre noi diecesanii ortodo-

*) Se va publicá in numerulu proximu al fóiei nóstre. Red.

esi-orientali ai Eparchiei a serbá cu iubire fiéscá si cu solemnitate acést'a di insemnata si a aduce I. P. S. Sale cu devotata supunere omagieile nóstre de multiemire si recunoscintia. Diu'a acést'a se va serbá dupa urmatoriulu programu: a) In diesesa: Luni in 23 Aprile (5 Maiu) a. c. in tóte bisericile diecesei serbarea s. liturgii cu doxologie. b) In capital'a tierii: Joi in 26 Aprile (8 Maiu) a. c.: 1. Sér'a la 8½ óre conductu de faclii, care va porni de pe piéti'a Elisabet'a prin piéti'a principala si strad'a resiedintiei catra resiedinti'a mitropolitana. 2. Sosindu conductulu de faclii la resiedinti'a mitropolitana, se va esecutá de catra societatea „Armoni'a“ impreuna cu corulu seminarioal si alti cántareti disponibili din tre eparchiotii ortodocsi-orientali, o serenada, esecutându-se piese in ambele limbi ale diecesei. 3. In pauzele pieseloru corale va esecutá music'a regimentului indigen piese alese. Vineri in 27 Aprile (9 Maiu) a. c.: 1. Deminéti'a la 9 óre serviciu dumnedieescu in biseric'a catedrala cu doxologie. 2. La 11 óre diminéti'a plecarea in corpore a patroniloru bisericesci, a clerului, a eparchiotiloru si altor deputatiuni la resiedinti'a mitropolitana. 3. Aducerea felicitáriloru omagiale I. P. S. Sale Archiepiscopului si Mitropolitului din partea diecesaniloru. Splendórea acestei serbari insemnate atárna, dela numerós'a presentia a diecesaniloru. Adresám deci unu apelu caldurosu si fratiescu catra toti diecesanii dreptcredinciosi, carii nutrescu in sufletulu si in inim'a lor simtieminte de multiemire si de venerare catra acestu raru barbatu alu bisericiei, cá se binevoéseca a ilustrá cu presentia loru acést'a serbare.

Cernautiu, in Martie 1890.

Comitetulu arangatoriu :

Andronicu Maximilianu, Bumbacu Ioanu, Bejanu Ioanu, cav. de, Ciupercoviciu Arcadie, Coc'a Calistratu, Czechowski Erast, Ciuntuleacu Artemie, Cosoviciu Corneliu, Danu Dimitrie, Danilewicz Ioanu, Dimitroviciu Ilie, Dr. Filipowicz Vladimiru, Grigorcea Modestu, cav. de, Goianu Alexandru, cav. de, Goianu Leonu, cav. de, Br. Hormuzachi Eudoxie, Isopesculu Dimitrie, Iwanowicz Eusebie, Kirilowicz Leonu, Kozak Corneliu, Klym Ioanu, Kiebidewicz Acentie, Lupu Ioanu, cav. de, Mesieder Eugeniu, Br. Mustatza Nicolai, Nimigeanu Ilie, Olinschi Ioanu, Dr. Onciulu Dimitrie, Piteiu Miharu, cons. sup., Popesculu Leonu, Popoviciu Constantinu, Rey Leonu, de, Rept'a Stefanu, de, Stefanoviciu Constantinu, Stefanelii Iuvenalu, Dr. Seleschi Emanuulu, Br. Stírsea Victoru, Socoleanu Dimitrie, Tarnowiecki Georgie, de, Dr. Topala Ironimu, Ioanu Tabor'a, cav. de, Tarasieviciu Nicolai, Dr. Volcinschi Ioan, cav. de, Voronc'a Dionisie, Worobkiewicz Isidor, Dr. Zurcanu Ioanu, Dr. Zurcanu Constantinu, Zurcanu Onesim, Dr. Zott'a Ioanu, cav. de.

LICITATIUNI MINUENDE.

La prim'a licitatiune minuenda pentru zidirea unu nou edificiu de bisericá romána gr. or. in comun'a **Gruiu** — comitatulu Carasiu-Severinului fostu prefapte pe 15/27 Aprilie 1890, presentandu-se numai unu reflectantu, prin acést'a se escrie de nou concursulu de licitatiune minuenda pe diu'a de **29. Aprilie (11. Malu) diminétiá la 10 óre in localitatea scólei din locu.**

Pretiuulu de esclamare 13.693 fl. 37 cr. Concurentii au a depune, nainte de inceperea licitatiunei minuende vadiulu de 10 % in numerariu séu in hártii de valóre.

Resultatulu licitatiunei este obligatoriu pentru intre-prindietoriu indata dupa subscrierea protocolului de licitatiune; éra pentru comun'a bisericésca numai dupa aprobarea aceluia din partea suslaudatului Consistoriu; când apoi se va si încheiá contractulu.

Planulu si preliminarulu de spese precum si conditiunile se potu vedé la presiedintele comitetului parochialu, parintele **Ioan Lazarescu.**

Gruiu. 15/27. Aprile 1890.

Comitetulu parochialu gr. or.

—□—

Comunitatea bis. rom. gr. or. din **Curticiu**, pentru reparatiunea si varuirea bisericiei, prin acést'a publica licitatiune minuenda tienénda in **23 Aprilie (5 Maiu) a. c.** la 2 óre d. m.

Pretiuulu de esclamare este 300 fl. v. a. Acei'a cari dorescu a luá parte la acést'a licitatiune, sunt poffiti a produce la diu'a determinata atestatele lor de specialitate, avénd a se infatisiá in fati'a locului, unde la subscrisulu au a se informá despre conditiunile stabilite.

Curticiu, la 16/28. Aprilie 1890.

Teodoru Pinteru, m. p.
presiedintele inter. a comit. par.

CONCURSE.

Conform ordinatiunei Venerabilului Consistoriu gr. ort. oradanu de dtto **29 Martiu (7. April) a. c. Nr. 270/45 B.** pentru parochia vacanta de clas'a a II-a din **Gepiu**, protopresbiteratulu Tincei, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **27. Maiu (8. Juniu) 1890.**

Emolumintele Suntu:

Cuarteru liberu cu gradina, pamentu de 15 cubule, birulu dela 125 de case cate o mesura de gráu séu cucuruзу si stolele usuate.

Doritorii de a ocupa acést'a parochia suntu avisati a-si tramite recursele instruate conform prescrijeloru Stat. Org. subscrisululu protopresbiteru in Cef'a (Cséffa) avéndo a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in biseric'a din locu, spre a-si documentá desteritate in cele rituali. **Gepiu, 15/27. Apriliu 1890.**

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOSIFU VESS'A, m. p.** protop. Tincei.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din **Satulbarb'a**, inspectoratulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **21. Maiu (2. Juniu;) 1890.**

Emolumintele :

1. Dela 20 numeri á 1 fl., éra dela 40 numeri á 50 cr. 40 fl. 2. Dela 10 prunci de obligati la scól'a de repetitiune á 50 cr. 5 fl. 3. Gráu si cucurudiu in bómbe 15 cubule á 5 fl. 75 fl. 4. Pamentu aratoriu si livada 10 jug. pretiuutu in 96 fl. 5. Zile de lucru, cu plugulu 20 á 2 fl., cu mânele 20 á 50 cr. 50 fl. 6. 3 orgii de lemne á 5 fl. 15 fl. 7. Venitulu cantoralu 15 fl. 60. cr. 8. Pausialu pentru scripturistica si spese pentru Conferintia invetiatorésca 11 fl. 9. Cortelu liberu cu intravilanu. 20 fl. 10. Ameliorarea salariulu facuta in anulu 1889. in bani gat'a 60 fl. — de tot 387 fl. 60 cr. —

Dela recurrenti, se pretinde: testimoniu preparandialu testimoniu de calificatiune atat din sciintiele pedagogice, cat si din limb'a magiara.

Recursele astfelu ajustate si adresate comitetului parochialu din **Satulbarb'a** se se trimita subsemnatului in Oradia-mare pana in 18/30. Maiu. a. c. avendu recurrentii pana la alegere a se present'a in Sant'a Biseirica din comun'a amintita, spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA, m. p.** protopresviteru si inspectoru scol.

—□—